

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึกและกำแพงเขาในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้ตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดสถานการณ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ภาวะผู้นำ 3 ประการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก โครงสร้างของงาน และอำนาจตามตำแหน่ง
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้นำตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ศึกษาความต้องการคุณลักษณะผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล จำนวน 21 คน ลูกจ้างประจำ และชั่วคราวจำนวน 40 คนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี 2546 รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 61 คน และจากประชาชน 3 ตำบล รวม 58,346 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี 2546 จำนวน 381 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของตำบลและสุ่มตำบลแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยของหนังสือแนะนำตัวจากองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราชถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซึก และกำแพงเขา ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำแบบสอบถามไปให้พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวและประชาชนใน 3 ตำบลตอบด้วยตนเองโดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ไปเก็บข้อมูลจำนวน 442 ชุด ได้รับคืน 442 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. สัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (focus group discussion) บุคคลและประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท้าชึก และกำแพงเช่า กลุ่มละ 7-8 คน
2. สัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท้าชึก และกำแพงเช่า จำนวน 20 คน
3. สังเกตพฤติกรรมคณะผู้บริหารจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกโครงสร้างของงาน และอำนาจตามตำแหน่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้มาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ตามกรอบเนื้อหาที่กำหนด และจึงนำเสนอข้อมูลที่ได้โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านอำนาจตามตำแหน่ง ด้านโครงสร้างของงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกโดยจะพิจารณาดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับบุคลากรและประชาชนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ คณะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี พุดจาชัดเจนและน่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ คณะผู้บริหารตรวจเยี่ยมความเป็นอยู่ของประชาชนเสมอ

1.2 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านโครงสร้างของงานพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ คณะกรรมการบริหารที่เลือกจากประชาชนโดยตรงน่าจะมีภาวะผู้นำมากกว่าเลือกทางอ้อม (เลือกจากสมาชิก) รองลงมาได้แก่ระบบงานในอบต. เป็นไปตามขั้นตอนในการสั่งงาน มีโครงสร้างชัดเจนเข้าใจง่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ คณะผู้บริหารได้แจ้งสถานะทางการเงิน การคลัง และงานในหน้าที่อื่นให้สมาชิกได้ทราบหรือไม่

1.3 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านอำนาจตามตำแหน่งพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ออกคำสั่งระเบียบ ข้อปฏิบัติชอบด้วยกฎหมาย รองลงมาได้แก่ มีบุคลิกภาพดี ทำงานเป็นแบบอย่างแก่สมาชิก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การใช้อำนาจของคณะผู้บริหารคำนึงถึงเครือข่าย พวกเขาพึงหรือผลประโยชน์ส่วนตน

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับบุคลากรและประชาชนพบว่าบุคลากรและประชาชนมีความเชื่อมั่นในบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถของคณะผู้บริหารที่เป็นบุคคลมีอัธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับบุคลากรและประชาชนในพื้นที่ได้ดี การทำงานในลักษณะเปิดเผย ออกตรวจเยี่ยมความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่เสมอๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และยอมรับความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในการบริหาร และได้พัฒนากลุ่มอาชีพ ทั้งส่งเสริมความรู้ใหม่ๆ ให้กับบุคลากรและประชาชนในการพัฒนาตนเอง แต่บุคลากรและประชาชนจะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมของคณะผู้บริหารที่ไม่เสียงชาวบ้าน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้อำนาจบาตรใหญ่ มีอิทธิพล และขาดศีลธรรม

จากการสังเกตสรุปได้ว่าบุคลากรและประชาชนเห็นด้วยกับพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งบริหาร มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับผู้อื่นได้ทำงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมยอมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย

1.2 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านโครงสร้างของงานพบว่าบุคลากรและประชาชนเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสมาชิกมาจากเลือกตั้งของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และผู้บริหารซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และให้มีเลขาธิการผู้บริหาร 1 คน ซึ่งการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารนั้นจะมีหน้าที่บริหารกิจการให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล จัดทำแผนพัฒนาประจำเพื่อเสนอให้สภาพิจารณาเห็นชอบรวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานให้สภาทราบ การเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาตำบลนั้นจะต้องผ่านประชาคมหมู่บ้านซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและประชาชนต้องการเลือกผู้บริหารโดยตรง เพราะต้องการใช้สิทธิเลือกผู้เห็นว่าตรงตามความต้องการได้โดยไม่ต้องผ่านสภาแต่บุคลากรและประชาชนส่วนใหญ่อยากให้คณะผู้บริหารทำประชาคมหมู่บ้านโดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาร่วมกันมากๆ เพราะจะได้หลากหลายความคิดเห็น และเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบการบริหารกิจการให้มากที่สุด

จากการสังเกตสรุปได้ว่างานโครงการที่นำเข้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลนั้นประชาชนมีความเข้าใจตรงกันว่าจะผ่านประชาคมหมู่บ้านเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการที่แท้จริงและลดการเล่นพรรคเล่นพวกของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับคณะผู้บริหารที่ประสงค์จะทำแต่โครงการที่ตนพอใจสำหรับโครงการอื่นๆ ที่ไม่มีระเบียบกำหนดไว้ชัดเจน คณะผู้บริหารจะร่วมประชุมกับผู้นำองค์กรและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน เช่นงานด้านกีฬา งานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และจะนำสู่สภาเพื่อแจ้งให้ทราบและขอความเห็นชอบ

1.3 ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนด้านอำนาจตามตำแหน่งพบว่าบุคลากรและประชาชนเห็นด้วยในการใช้อำนาจของคณะผู้บริหาร ในการบริหารกิจการให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบลที่สภาให้ความเห็นชอบแล้ว และเห็นว่าผู้บริหารแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่นภัยสาธารณะ เช่น น้ำท่วมและภัยแล้งได้ดี ยังรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าเพื่อตนเอง และพวกพ้อง มีความเพียรพยายามในการแก้ไข้ปัญหาของประชาชนและคณะผู้บริหารมักจะใช้อำนาจในลักษณะ

ประนีประนอมโดยยึดหลักความสัมพันธ์ส่วนตัว และมอบหมายให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ดูแลมากกว่าที่จะดำเนินการด้วยตนเอง

จากการสังเกตสรุปได้ว่าอำนาจในการบริหารกิจการในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น คณะผู้บริหารจะยึดตามมติสภาโดยร่วมปรึกษาหารือกับกลุ่มองค์กรในท้องถิ่นจะไม่ใช้อำนาจของตนเองเพียงสามคนในการบริหาร หากการใช้อำนาจการบริหารเพื่อตนเอง ญาติพี่น้อง หรือพวกพ้องโดยไม่ฟังเสียงประชาชนแล้วจะก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาและเกิดปัญหาในการบริหารในที่สุด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ ญาติ พี่น้อง พรรคพวก และฐานะทางการเงินของผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. คุณลักษณะผู้นำที่บุคลากรและประชาชนต้องการให้เป็นผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุดคือ ผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ ทำงานโปร่งใส เข้ากับชาวบ้านได้ และมีความเสียสละ

อภิปรายผลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านอำนาจตามตำแหน่ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ออกคำสั่ง ระเบียบข้อปฏิบัติชอบด้วยกฎหมายเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรของรัฐซึ่งบุคลากรและประชาชนยังมีความคาดหวัง และมีความเชื่อว่าผู้ที่ป็นข้าราชการหรือหน่วยงานราชการต้องมีความซื่อตรงและต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ตามระเบียบของทางราชการเป็นหลักซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากหน่วยงานที่เป็นบริษัท ร้านค้า หรือห้างร้านต่างๆ ซึ่งเป็นระบบการบริหารงานโดยเอกชนหรือเจ้าของเพียงคนเดียว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ ด้านโครงสร้างของงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่คณะผู้บริหารที่เลือกจากประชาชน โดยตรงน่าจะมีภาวะผู้นำมากกว่าเลือกทางอ้อม (เลือกจากสมาชิก) อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรและประชาชนในตำบลต้องการใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถจริงๆ มาบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเลือกจากสมาชิกในสภาซึ่งถ้าเลือกจากสมาชิกเองอาจจะมีปัจจัยอื่นหรือผลประโยชน์อื่นเคลือบแฝงมาต่อรองได้ซึ่งอาจจะไม่ได้คนดี และคนที่มีความรู้ความสามารถจริงมาบริหารท้องถิ่นของตนเองตามที่ตั้งใจไว้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ คณะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ชัดเจนง่ายต่อการแบ่งสายงาน ซึ่งอาจมาจากสาเหตุที่ว่าเมื่อมีการประชุมกลุ่มผู้นำองค์กร หรือบุคลากรทางการศึกษา มีการแบ่งสายงานและชี้แจงผู้รับผิดชอบ

สายงานแต่ละสายงานให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบว่าคุณคิด มีหน้าที่รับผิดชอบงานในหน้าที่ใดบ้าง เช่น งานด้านโยธา ด้านสาธารณสุข หรือด้านการศึกษา ฯลฯ อย่างชัดเจนเพื่อง่ายต่อการติดต่อและตรวจสอบ

อภิปรายผลเชิงคุณภาพ

จากผลการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึกและกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก (บุคลากรและประชาชน)

บุคลากรและประชาชน เห็นด้วยกับพฤติกรรมของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบุคลิกภาพดีเหมาะสมกับตำแหน่งในการบริหาร มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับผู้อื่นได้ ไม่ถือตัว สามารถประสานงานกับทุกฝ่ายได้ดี ปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือและออกเยี่ยมเยียนชาวบ้านอยู่เสมอ อันจะส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นเพราะว่าตำแหน่งของคณะผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องบริหารกิจการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบลตามความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน คณะผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจะต้องมีบุคลิกภาพดี มีความรู้ความสามารถเป็นที่ศรัทธาของสมาชิกและประชาชนจึงจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี สามารถชักจูงให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ซึ่งสอดคล้องกับ นีคลี (อำพน เหล่าพราหมณ์ 2535:19 ; อ้างอิงมาจาก Neagly 1969:196) ที่กล่าวว่าผู้นำเป็นศูนย์กลางของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกว่าบุคคลอื่น สามารถดึงดูดความสนใจ และนำความสนใจมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มซึ่งในการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นถ้าหากว่าความสัมพันธ์ระหว่างคณะผู้บริหารกับบุคลากรและประชาชนเป็นไปด้วยดีโดยที่สมาชิกมีความเชื่อมั่นศรัทธาในบุคลิกภาพและความรู้ความสามารถของคณะผู้บริหารแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับที่ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2539:172) กล่าวว่า สมาชิกย่อมมีความคาดหวังจากผู้นำ หากผู้นำเป็นที่ยอมรับและมีความสามารถตามที่คาดหวัง การติดต่อสัมพันธ์ในกลุ่มเป็นไปด้วยดี

การนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ง่ายขึ้น และยังคงสอดคล้องกับทักษะของพีดีเลอร์ (สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ 2541: 265 ; อ้างอิงมาจาก Fiedler 1967:185) ที่กล่าวว่าคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิกของกลุ่มจะเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ที่สำคัญที่สุด ถ้าความสัมพันธ์อบอุ่นและเป็นกันเอง สมาชิกจะชอบและไว้วางใจ ถ้าสมาชิกยอมรับในบุคลิกภาพหรือความสามารถก็จะเป็นการง่ายที่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกซึ่งเป็นไปตามผลของการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2542 :99) ที่พบว่าผู้นำของไทยจะได้รับความพึงพอใจขึ้นอยู่กับความนิยมของคนส่วนใหญ่แม้ว่าผู้นำเหล่านั้นจะได้ทำประโยชน์ให้แก่กลุ่มชนเหล่านั้นมากมายก็ตาม

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับ บุคลากร และประชาชน โดยพยายามศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน และมีความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่เสริมสร้างบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ก็จะเกิดความศรัทธาซึ่งทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โครงสร้างของงาน

1. บุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยกับการที่กฎหมายกำหนดให้โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้บริหารจะต้องบริหารกิจการให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลที่สภาให้ความเห็นชอบแล้ว และประชาชนเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยต้องการให้มีการเลือกผู้บริหารโดยตรง (สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล 2542 : 8 อ้างอิงมาจากคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ (2535 : ไม่มีเลขหน้า)

ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะว่า แต่ก่อนนั้นประชาชนขาดโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานของรัฐไม่ว่าในระดับหมู่บ้านตำบล อำเภอ หรือจังหวัด แม้ว่ารัฐบาลได้จัดให้มีสภาตำบลแต่ก็ไม่ได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีข้าราชการส่วนภูมิภาคคอยกำกับอยู่โดยผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ความเกรงใจสูง เพราะไม่ใช่บุคคลที่เขาเลือกมาบริหารกิจการ เลยทำให้ขาดการมีส่วนร่วมหรือความเป็นเจ้าของ และไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่ากระบวนการบริหารราชการแผ่นดินของไทยยังไม่ช่วยให้ระบบการเมืองไทยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการคือ การรวมอำนาจตัดสินใจในการวินิจฉัย สั่งการไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไป ยังผลให้หน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

สถาบันการปกครองท้องถิ่นยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจซึ่งสอดคล้องกับ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ (2538 :8) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น คือการตอบสนองความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิทธิชัย แพทย์พงศ์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าสิ่งที่กระทบต่อความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใหญ่บ้านได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการทำงานจึงทำให้เกิดกระแสเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมการปกครองตนเองมากขึ้น และได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 9 มาตรา 284 กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540:84) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (2537 :12-16) ที่กำหนดให้มีโครงสร้างสองส่วนคือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้มีสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนชัดเจนขึ้นซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงศ์ (2530:417) ที่กล่าวว่า โครงสร้างของงานเป็นการจัดระเบียบ ขอบเขตของงานว่ามีกระทํามากน้อยเพียงใด สมาชิกมีบทบาท หน้าที่อย่างไร ถูกคาดหวังให้ทำอะไร เช่นเดียวกับสมคิด บางโม (2538:246) กล่าวว่า งานที่มีโครงสร้างชัดเจนจะมีความมุ่งหมายที่ชัดเจนต่อการตัดสินใจ และนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและต้องการให้มีการเลือกผู้บริหารโดยตรงเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เชื่อว่า คนดีมีความสามารถจะได้เป็นคณะผู้บริหารโดยการเลือกผู้บริหารในสภาโดยสมาชิกเพราะมีปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลที่เขาต้องการให้ผู้บริหารหรือผู้นำองค์การอาจจะแพ้ผู้มีฐานะทางการเงินดี หรืออำนาจภายนอกจากผู้มีอิทธิพลไม่ให้งงสมัครเป็นคณะผู้บริหาร เมื่อมีการประชุมสภาครั้งแรกน่าจะเป็นประโยชน์กับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และบริหารกิจการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามมติสภา ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความเห็นชอบแล้วซึ่งเมื่อมีโครงการที่ชัดเจนก็จะก่อให้เกิดภาวะผู้นำขึ้นในตัวของคณะผู้บริหารในการที่จะชักนำให้บุคลากรและประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2. บุคลากรและประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยกับขั้นตอนการเสนอโครงการในแผนพัฒนาตำบลก่อนนำเสนอสู่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอเห็นชอบว่าต้องผ่านประชาคมหมู่บ้านเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ในกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้มากกว่าที่เป็นอยู่เพราะประชาชนยังรับข้อมูลข่าวสารได้ไม่ทั่วถึง

ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าประชาชนมีความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการมาตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และการดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใสเพราะกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนโดยใช้งบประมาณของท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงมหาดไทย (2539:267) ที่กำหนดไว้ในแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทำแผนพัฒนาตำบลว่า จะต้องแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะว่าในการวางแผนพัฒนาตำบลประจำปีจะมีแหล่งเงินจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง และส่วนราชการอื่นสนับสนุน หรือให้เป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และสอดคล้องกับแนวทางของกรมการปกครอง (2543:91) ที่กำหนดให้ประชาคมหมู่บ้านมีบทบาทในการกำหนดปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเสนอในการจัดแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ และรายงานผลให้อำเภอทราบ สำหรับการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังไม่ทั่วถึง เพราะว่าสภาพภูมิศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอาณาเขตกว้างขวาง มีสภาพเป็นชนบท บ้านเรือนประชาชนอยู่ใกล้บ้าง ใกล้บ้าง และมีสภาพเป็นแม่น้ำ หนอง คลอง บึง หรือบางพื้นที่เป็นภูเขาฉะนั้นการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสารในกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ทั่วถึง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีน้อย การจะประชาสัมพันธ์กิจการต่างๆ มีเวลาจำกัดเลยมีประชาชนบางส่วนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารหรือความเคลื่อนไหวขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ในเวลาอันจำกัด

จึงสรุปได้ว่าที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นประโยชน์กับคณะผู้บริหารในการใช้ภาวะผู้นำ ชักจูงโน้มน้าวให้บุคลากรและประชาชนร่วมมือปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพเพราะได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนแล้ววางแผนโครงการที่ขอความเห็นชอบจากสภาเพื่อนำมาสู่การปฏิบัตินั้นต้องผ่านมาจากประชาคมหมู่บ้าน และคณะผู้บริหารจะต้องหาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านมาร่วมทำประชาคมให้มีจำนวนมากเพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น และเห็นว่าควรวางแผนกำหนดระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม จัดให้มีหอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายให้ประชาชนได้ทราบกันอย่างทั่วถึง

3. บุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ท่าซึก และกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ระบบเครือญาติที่พี่น้อง พรรคพวก ที่อาศัยในหมู่บ้าน ตำบล เพราะโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการเลือกผู้นำโดยการเลือกตั้งจากหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นชุมชนในชนบท มีความผูกพันกันด้วยการร่วมสายโลหิตเป็นเครือญาติจึงมักจะมองถึงความเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก

เป็นหลักพิจารณาในการเลือกผู้นำ เพราะมีความใกล้ชิดติดต่อกันอย่างไม่เป็นทางการ มีค่านิยมที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูล พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สังเกตได้ว่าผู้นำท้องถิ่นจะเป็นนามสกุลของคนส่วนมากในหมู่บ้านหรือตำบลนั้นซึ่งสอดคล้องกับการทำเวทีความคิดเรื่องผู้หญิงได้อะไรจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า (2545 : 113) กล่าวว่า "เคยสมัครเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ญาติพี่น้องเขามีมาก กลุ่มเรามีน้อย และเขามีความรู้ ญาติพี่น้องเขาก็เยอะก็เลยไม่ได้" หรือความคิดเห็นของบุคคลหนึ่งในเรื่องเดียวกัน กล่าวว่า "รู้แต่ว่ามีทางเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบทมีพี่น้องวงศาคณาญาติอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันก็เลือกพี่น้องเข้าไปในองค์การบริหารส่วนตำบลจะรู้เรื่องหรือไม่ หรือจะเป็นคนดีหรือไม่ ไม่ได้นึกถึง" ซึ่งเป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงระบบเครือญาติกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยหนึ่งที่พบในการเป็นผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลก็คือเงินของผู้สมัครรับการเลือกตั้ง ประชาชนโดยทั่วไปยังมีความคิดเห็นว่ายังมีการซื้อสิทธิ ขายเสียงในการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับลิขิต วีรเวศิน (2540 : 248) กล่าวว่านอกเหนือจากนั้นโรคภัยของการเมืองระดับชาติคือ การซื้อเสียงยังได้ระบาดไปถึงการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประเด็นเรื่องการซื้อเสียงจึงเป็นประเด็นสำคัญในแง่การพัฒนากระบวนการปกครองในระบบประชาธิปไตย หรืออีกมุมมองหนึ่งของสื่อสารมวลชนที่มองการเลือกตั้งกับการใช้เงินซึ่งสอดคล้องกับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (2546 : 5) ได้เขียนไว้ว่าเลือกตั้งแบบเดิม " อำนาจเงิน " นำหน้า ซื้อเสียงวินาศสันตะโร กกต. ตามทันมั่ง ไม่ทันมั่ง โดยส่วนใหญ่ไม่ทันซึ่งประชาชนบางส่วนอาจจะพบเรื่องการซื้อสิทธิ ขายเสียงกันจริง และสอดคล้องกับการศึกษาของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่นสถาบันพระปกเกล้า(2545 : 112) พบว่าการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นยังพบปัญหาการแจกเงินเพื่อซื้อเสียง เพื่อเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์

จากผลการศึกษา น่าจะเป็นประโยชน์กับคณะผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลในการที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น และพยายามหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม อย่าให้ประชาชนทั่วไปตำหนิได้ว่า ได้มาเป็นผู้นำเพราะมีญาติพี่น้องมาก หรือเพราะมีอำนาจทางการเงิน การที่มีญาติพี่น้องและพรรคพวกมาก และใช้อำนาจเพื่อพรรคพวกตนเองก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของความเสื่อมศรัทธาต่อภาวะผู้นำ สำหรับการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับต้องทำความเข้าใจกับประชาชน และเห็นควรกระทำการรณรงค์อย่างจริงจัง เพราะเป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อำนาจตามตำแหน่ง

1. บุคลากรและประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยกับการใช้อำนาจในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยยึดมติของสภาและร่วมหารือกับฝ่ายบริหาร และการตัดสินใจในการใช้อำนาจเพื่อมีส่วนร่วม และพยายามในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน แม้ว่าคณะผู้บริหารให้คุณให้โทษกับพนักงานและลูกจ้างในการปกครองบังคับบัญชาแต่สำหรับประชาชนแล้วคณะผู้บริหารไม่มีอำนาจปกครองบังคับบัญชา

จึงอาจสรุปได้ว่าที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) (2546 :16) กำหนดว่าผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ปฏิบัติตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรายงานผลการปฏิบัติงานให้สภาทราบปีละ 2 ครั้ง ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงอำนาจตามตำแหน่งของคณะผู้บริหารแล้วปรากฏว่ามีคุณและโทษต่อพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างทั้งที่เป็นลูกจ้างประจำและชั่วคราว แต่สำหรับประชาชนแล้วคณะผู้บริหารไม่ได้มีอำนาจในการให้คุณให้โทษแต่การปฏิบัติงานจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายจึงจะบรรลุเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับสมคิด บางโม (2538:247) ที่กล่าวว่าอำนาจตามตำแหน่งเป็นอำนาจที่ให้คุณให้โทษแก่สมาชิกจะมากน้อยเพียงใด จะกำหนดตามสิทธิหน้าที่ และตัวบทกฎหมาย ส่วนทองอินทร์ วงศ์โสธร (2539 : 127) กล่าวว่าผู้นำจะมีอำนาจตามตำแหน่งมากหรือน้อยทำให้สถานการณ์ของกลุ่มแตกต่างกันผู้นำที่มีอำนาจตามตำแหน่งสูงจะมีความต้องการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม แต่ สร้อยตระกูล (ดิวานนท์) อรรถมานะ (2541:235) กล่าวว่า อำนาจตามตำแหน่งเป็นเรื่องของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะออกคำสั่ง ให้อำนาจ และลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อต้องการถึงตัวแปรที่เอื้อต่อการใช้ความเป็นผู้นำ

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจจะเป็นประโยชน์กับคณะผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องดำเนินไปตามมติ ข้อบัญญัติตำบล และความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร และประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ หากมาคำนึงถึงการใช้อำนาจในการให้คุณให้โทษแก่ผู้ร่วมงานก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในกาปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และมีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่หมดสภาพจากคณะผู้บริหารเพราะใช้อำนาจทางตำแหน่งไปในทางที่มีชอบด้วยกฎหมาย หรือตามทำนองคลองธรรม

2. ความต้องการคุณลักษณะผู้นำตามความคิดเห็นของบุคลากร และประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าต้องการผู้นำที่ทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้เป็นอันดับแรกที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องบริหารงบประมาณของทางราชการ และมีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างเอง หากไม่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใสแล้ว ก็จะทำให้การทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่เกิดขึ้น งบประมาณที่คณะผู้บริหารไปดำเนินการในกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นงบประมาณที่ได้จากการเก็บภาษีอากรของประชาชนโดยมวลรวม เมื่อบุคคลที่เข้าไปบริหารในกิจการสาธารณะ ความคาดหวังของประชาชนมีสูงมากเพราะถือว่าเป็นตัวแทนของเขา ประชาชนจะต้องการให้การบริหารกิจการต่างๆ ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า (2544 :195) ที่พบว่าประชาชนพิจารณาการตัดสินใจเลือกผู้สมัครวุฒิสภา ผลการศึกษาพบว่าประชาชนต้องการผู้นำที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอันดับแรก และไม่มีพฤติกรรมชื่อเสียงมาก่อน จะเห็นได้ว่าผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตนั้น เป็นสิ่งที่สังคมเรียกร้องเป็นอย่างมาก และมักจะรับการยกย่องสูงสุดเช่น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์เมื่อพ้นตำแหน่งใน พ.ศ. 2531 ได้มีหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ได้เขียนสดุดียกย่องเป็นอย่างมาก เช่น เปลวสีเงิน (พรนพ พุกกะพันธ์ 2544 : 20 อ้างอิงมาจากไทยรัฐ 2531 : 3) เขียนไว้ว่าท่านเป็นนายกรัฐมนตรีของไทยที่บริสุทธิ์สะอาดในเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน และในยุคที่ท่านบริหารประเทศนั้น นำพาอนาคตของชาติพุ่งทะยานไปก้าวไกลที่สุดในโลกของเศรษฐกิจการค้า

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าน่าจะเป็นประโยชน์กับคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยทำงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด มีการทำงานต้องทำแบบที่ม (executive) จะได้มีความผูกพันทั้งงานและคน และพึงระลึกอยู่เสมอว่าการใช้อำนาจที่ขาดความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญาและขาดศีลธรรมและมีผู้นำเป็นจำนวนมากที่ต้องประสบชะตากรรมจากการถูกจองจำ หรือเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลแม้แต่การยึดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกพบว่าเป็นด้านที่คณะผู้บริหารแสดงออกน้อยที่สุด ซึ่งด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกเป็นกระบวนการที่เป็นศูนย์กลางที่สำคัญในการบริหารองค์การ และเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการรับรู้ระหว่างคณะผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนในองค์การ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดได้แก่ คณะผู้บริหารตรวจเยี่ยมความเป็นอยู่ของประชาชนเสมอ ซึ่งข้อนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เพราะจะได้ทราบทุกข์สุข และความเป็นอยู่ของบุคลากร และประชาชนในองค์การเพราะการเข้าไปพูดคุยหรือติดต่อกับประชาชนโดยตรงทำให้บุคลากรและประชาชนได้รู้จักและคุ้นเคยกับผู้นำของตนเอง และผู้นำได้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจริงซึ่งจะได้นำกลับมาแก้ไขให้ตรงจุดมากขึ้น และการสร้างสัมพันธ์ความผูกพันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและประชาชน ทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความเอาใจใส่ ความห่วงใยของคณะผู้บริหาร และเป็นการช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร

2. ด้านโครงสร้างของงานพบว่าเป็นด้านที่คณะผู้บริหารแสดงออกน้อยรองลงมาจากด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกซึ่งด้านโครงสร้างของงานเป็นการจัดระเบียบหรือขอบเขตของงาน มีวิธีปฏิบัติหรือคำแนะนำในการทำงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ คณะผู้บริหารได้แจ้งสถานะทางการเงิน การคลัง และงานในหน้าที่อื่นให้สมาชิกได้ทราบหรือไม่ซึ่งในข้อนี้อาจจะเป็นเพราะว่างานด้านการเงิน บัญชีเป็นงานที่มีระเบียบแบบแผนค่อนข้างละเอียด และเป็นงานเฉพาะทางซึ่งผู้ที่เข้าใจต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบบัญชีซึ่งทางคณะผู้บริหารควรให้ความรู้เรื่องระบบบัญชีเบื้องต้นแก่ประชาชน เช่นจัดให้มีการอบรมเรื่องบัญชี และควรประชาสัมพันธ์ ประกาศแจ้งเรื่องการเงิน การคลังให้ประชาชนทราบโดยชัดเจน และเข้าใจง่ายเพื่อความโปร่งใสในเรื่องการเงินและ สร้างความเชื่อมั่นให้กับคณะผู้บริหารมากขึ้น

3. ด้านอำนาจตามตำแหน่ง คณะผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาพฤติกรรมการบริหารให้สูงขึ้น เพื่อให้บุคลากรและประชาชนรู้สึกยอมรับนับถือในตัวคณะผู้บริหารมากขึ้น รู้จักวางตน ให้ความรู้ อย่างมีหลักการและเหมาะสมใช้อำนาจที่ตนเองมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในทางที่ควร เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ได้บังคับบัญชาและประชาชนเพื่อก่อให้เกิดความเคารพยำเกรง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งตามโครงสร้างขององค์การแล้วผู้นำมาจากการเลือกเข้ามาดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะ แม้ว่าความเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกในหมู่บ้าน ตำบล แต่ถ้าบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวมก็น่าจะสร้างคุณประโยชน์ให้กับท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการใช้จ่ายเงินในการซื้อสิ่งต้องสร้างจิตสำนึกทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของเสียงในการเลือกตั้งโดยการรณรงค์จากทุกฝ่ายและให้มาตรการทางกฎหมาย

5. ศึกษาความต้องการคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนต้องการบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นอันดับแรกเพราะประชาชนต้องการผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีมาบริหารงบประมาณ และกิจการอันเป็นสาธารณะที่ประชาชนทุกคนได้เสียภาษีให้เกิดประโยชน์ และเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ ครัทธามาเป็นผู้บริหารซึ่งต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกประชาคมหมู่บ้านที่มีต่อบทบาทของประชาคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน
2. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจในการจัดการศึกษามาให้้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ
3. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการและลูกจ้างส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล